

Patentu valde

RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOME

Juridiskā adrese: Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010, faktiskā adrese: K.Valdemāra iela 33, Rīga, LV-1010, tālr. 67099600, 67099637, fakss 67099650, e-pasts valde@lrpv.gov.lv, www.lrpv.gov.lv

Apelācijas lietas šifrs:
RIAP/2020/M-18-1298
(AP-2019-5)

LĒMUMS

Rīgā

2020. gada 20. martā

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk – Apelācijas padome) šādā lietas izskatīšanas sastāvā: priekšsēdētāja – I. Plūme-Popova, locekļi – I. Bukina un J. Bērzs, sekretāra pienākumus pilda – K. Spalvēna un Z. Gavare

2019. gada 11. oktobrī un 2020. gada 20. februārī Apelācijas padomes sēdē izskatīja apelāciju, kuru vadoties no 1999. gada 16. jūnija likuma “Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” (turpmāk – LPZ) 17.¹ panta noteikumiem un Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma (turpmāk – RIIPL) 58. panta noteikumiem, 03.09.2019 fiziskas personas Artūra LAIMĪGĀ (Latvija) (turpmāk arī – apelācijas iesniedzējs) vārdā iesniegusi pārstāve zvērināta advokāte I. Ēdolfā par Patentu valdes 2019. gada 5. jūnijā pieņemto lēmumu par preču zīmes **Smieklu Joga**

(preču zīmes īpašnieks – fiziska persona Artūrs LAIMĪGAIS (Latvija); pieteik. Nr. M-18-1298; pieteik. dat. 02.08.2018; 9., 16., 25. un 28. klases preces un 41. klases pakalpojumi)

reģistrācijas atteikumu Latvijā.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt Patentu valdes ekspertīzes lēmuma pamatojumam, lūdz atcelt šo lēmumu un atzīt pieteikto preču zīmi **Smieklu Joga** par reģistrējamu Latvijā attiecībā uz visām tās pieteikumā ietvertajām precēm un pakalpojumiem.

Saskaņā ar RIIPL 66. panta pirmās daļas noteikumiem 05.09.2019 apelācijas iesniegums nodots Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Ekspertīzes nodaļai, kas pieņēmusi lēmumu, par kuru iesniegts apelācijas iesniegums. 10.09.2019 Preču zīmju un dizainparaugu departamenta vecākā eksperte K. Kropa informējusi Apelācijas padomi, ka 05.06.2019 pieņemtais lēmums par preču zīmes **Smieklu Joga** (ieteik. Nr. M-18-1298) reģistrācijas atteikumu Latvijā netiek grozīts un netiek atcelts.

10.09.2019 Apelācijas padome pēc sava ieskata lietai noteikusi izskatīšanu mutvārdu procesā Apelācijas padomes sēdē.

Lietas izskatīšana Apelācijas padomes sēdē tika uzsākta 11.10.2019. Sēdes laikā apelācijas iesniedzēja pārstāve I. Ēdolfā lūdza atlikt lietas izskatīšanu, lai dotu apelācijas iesniedzējam laiku sagatavot un iesniegt papildu pierādījumus par vārdiskās preču zīmes **Smieklu Joga** izmantošanu. Līdz ar to lietas izskatīšana tika atlikta uz trim mēnešiem. Nākamā sēde tika noteikta 20.02.2020.

08.01.2020 Apelācijas padomē saņemti apelācijas iesniedzēja puses papildu paskaidrojumi un pierādījumi.

Apelācijas padomes sēdēs piedalījās:

- preču zīmes pieteicējs A. Laimīgais un viņa pārstāve I. Ēdolfā;
- Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamenta vecākā eksperte K. Kropa, kas veikusi preču zīmes **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) ekspertīzi.

Aprakstošā daļa

1. Preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) pieteikta reģistrācijai kā vārdiska zīme. Šī zīme sākotnēji pieteikta uz 9., 16., 25. un 28. klases preču un 41. klases pakalpojumu sarakstu, kurā 9. klases preču saraksts ir plašāks. Pēc zīmes īpašnieka pārstāvja 20.02.2019 iesniegtā lūguma zīmes 9. klases preču saraksts ticis sašaurināts, proti, svītrojot no tā preces “datoru programmatūra” un ierobežojot visas ietvertās 9. klases preces ar norādi, ka tās visas paredzētas izmantošanai saistībā ar jogu. Apelācijas izskatīšanas brīdī preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) pieteikta šādām precēm un pakalpojumiem:

- 9. kl. – magnētiskās informācijas vides; ieraksta diski; kompaktdiski, DVD diski un citi digitālie datu nesēji; visas iepriekšminētās preces izmantošanai saistībā ar jogu;
- 16. kl. – papīrs un kartons; grāmatu iesiešanas materiāli; iespiedprodukcija; fotogrāfijas; rakstāmlietas un biroja piederumi, izņemot mēbeles; mācību un uzskates līdzekļi; sintētisko materiālu loksnes, maisi un maisiņi iesaiņošanai; iespiedburti; klišejas;
- 25. kl. – apģērbi; apavi; galvassegas;
- 28. kl. – spēles; rotaļlietas un spēllietas; videospēļu ierīces; vingrošanas un sporta preces;
- 41. kl. – audzināšana; apmācība; izpriecās; sporta un kultūras pasākumu rīkošana; individuālo un kolektīvo sporta nodarbību treneru pakalpojumi un konsultācijas.

2. Patentu valde 05.06.2019 pieņēmusi lēmumu par preču zīmes **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) reģistrācijas atteikumu Latvijā, to pamatojot ar atzinumu, ka reģistrācijai pieteiktais apzīmējums sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem, kurus komercdarbībā aprakstošā un informējošā nozīmē var izmantot jebkurš komersants, kas nodarbojas ar attiecīgo jogas veidu, proti, smieklu jogu (LPZ 6. panta pirmās daļas 3. punkts), vai kas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem ir kļuvuši vispārpieņemti ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās (LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkts), līdz ar to preču zīmei **Smieklu Joga** trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm un pakalpojumiem (LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkts). Lēmums motivēts šādi:

2.1. joga (*sanskrit. yōga – saistījums, koncentrēšanās*) ir cilvēka psihes un organisma fizioloģisko procesu vadīšanas un pilnveidošanas teorija un prakse; arī vingrojumu komplekss fiziskā, emocionālā un garīgā līdzsvara atjaunošanai (*Latviešu literārās valodas vārdnīca, 4. sēj., Rīga, “Zinātne”, 1980, 49.lpp.; Bieži lietoti jēdzieni un termini, “Avots”, 2004, 242.lpp.; I.Hiršs, S. Hirša, Reliģisko terminu vārdnīca, “Kristīgās vadības koledža”, 2008, 92.lpp.; Ilustrētā svešvārdu vārdnīca, “Avots”, 2005, 325.lpp.*). Jogai ir vairāki virzieni, kā arī daudz dažādu stilu un skolu. Starp klasiskās jogas atzariem minama Hatha joga, Radža joga, Karma joga, Bhakti joga un Jnana joga. Katrs no šiem jogas veidiem rod ceļu uz cilvēka pilnveidošanu (<http://www.dayajoga.lv/joga>). 20.gs. deviņdesmito gadu vidū, indiešu ārsts Madans Katarija (*Madan Kataria*) jogas nodarbībās iekļāva smiešanās praksi, kas kļuva ļoti populāra. Šo jogas veidu daudzviet pazīst ar nosaukumu “Hasya yoga” (*sanskrit. hAsya – smieklī, smiešanās; skat. Sanskrit Dictionary <https://www.spokensanskrit.org>*) vai izmanto tā tulkojumu, piemēram, “Laughter yoga” (angļu valodā), “Йога смеха” (krievu valodā) un “smieklu joga” (latviešu valodā);

2.2. plašu informāciju par smieklu jogu un tās praksi var iegūt Interneta meklētājā “Google”, ievadot apzīmējumus “Hasya yoga” (aptuveni 162 000 rezultāti), “Laughter yoga” (aptuveni 42 100 000 rezultāti), “smieklu joga” (aptuveni 23 000 rezultāti), “Йога смеха” (aptuveni 3 140 000 rezultāti) (*lēmumam pievienotas Interneta izdrukas ar atrastajiem rezultātiem, meklētājā Google meklējot pēc vārdiem “Hasya yoga”, “Laughter yoga”, “Йога смеха” un “smieklu joga”*). Piemēram, smieklu joga skaidrota šādās publikācijās, kuras ir pieejamas Interneta vietnēs:

- “Hasya Yoga: laughing your way to Good Health” (17.08.2017) (<https://www.womenfitness.net/hasya-yoga-good-health>);

- “Laughter yoga” (Interneta enciklopēdija “Wikipedia”) (https://en.wikipedia.org/wiki/Laughter_yoga);
- “Lughter Yoga International – Health, Happiness, World Peace” (<https://laughteryoga.org>);
- “What Is Laughter Yoga?” (<https://www.laughteronlineuniversity.com/laughter-yoga>);
- “How to Do Laughter Yoga: 12 Steps” (“wikiHow”) (<https://www.wikihow.com/Do-Laughter-Yoga>);
- “Smieklī un veselība. Kas ir smieklī joga?” (21.03.2018) (<http://baltataka.lv/smiekli-un-veseliba-kas-ir-smieklī-joga>);
- “Testējam jaunāko modes kļiedzienu – smieklī jogu” (20.03.2012) (<http://jauns.lv/raksts/sievietēm/162284-testejam-jaunako-modes-kliedzienu-smieklī-jogu>);
- “Йога смеха Мир йоги” (<http://www.yogamir.ru/yoga-smexa>);
- “Йога смеха (Хасья-йога) (суть и упражнения/ Портал Обучения и Саморазвития)” (<https://samosoverhenstvovanie.ru/yoga-smekha-khasya-yoga>);
- “Йога смеха: практика по возвращению радости (15.11.2017) (<https://yogajournal.ru/body/practice/method/yoga-smekha-praktika-po-vozvrashcheniyu-radosti>);
- “Йога смеха Школа Каула-йоги” (<https://kaula.ru/yoga/ioga-smekha>) (ekspertīzes gaitā zīmes īpašniekam nosūtītajam 07.01.2019 pieprasījumam pievienotas Interneta izdrukas ar minētajām publikācijām);

2.3. no minētajām publikācijām var secināt, ka smieklī joga ir jogas nodarbība, kurā tiek apvienota jogas prakse ar noteikta veida elpošanas vingrinājumiem, kuru pamatelements ir smiešanās bez iemesla. Smieklī jogas pamatlicējs Katarija izdevumā “Yoga Journal” norāda, ka smieklī joga mazina stresu, paaugstina imunitāti, cīnās ar depresiju un palīdz cilvēkam domāt pozitīvi (ekspertīzes gaitā zīmes īpašniekam nosūtītajam 07.01.2019 pieprasījumam pievienota Interneta izdruka no vietnes <https://www.yogajournal.com/lifestyle/laughter-cure> ar minēto publikāciju “What Is Laughter Yoga? The Benefits of Laughter Yoga”);

2.4. smieklī jogas apmācību piedāvā daudzās valstīs - Īrijā, ASV, Nīderlandē, Kanādā, Vācijā, Indijā, Krievijā u.c.:

2.5. arī Latvijā sporta klubi un jogas studijas piedāvā nodarbības, kurās var praktizēt dažādu veidu jogas tehnikas, piemēram, Hatha jogu, Kundalinī jogu, Bikram jogu, tostarp arī jogas nodarbības, kas iekļauj smieklu jogas elementus. Informācija par smieklu jogu Latvijas patērētājiem ir bijusi pieejama ne tikai no preču zīmes pieteicēja Artūra Laimīgā intervijām un videoierakstiem, bet arī no citiem informācijas avotiem. Piemēram:

- 20.06.2015 kūrorta rehabilitācijas centrs “Jaunķemeri” piedāvāja apmeklēt smieklu jogas nodarbību “Smieklu joga un dziļā relaksācija” (<https://www.jaunkemeri.lv/lv/aktualitates/jaunumi/page-2368481:7/open-news:422821>);
- 13.08.2016 Interneta portālā “jauns.lv” publicēts raksts “Smieklu joga: nopietna terapija vai mode dīvaiņiem?”, kurā minēts, ka Purvciemā, Starptautiskā centra “Cilvēka ceļš” instruktors Andrejs Bašuns vada kursu “Dziļās relaksācijas metode un smieklu terapija” (<https://jauns.lv/raksts/par-veslibu/18260-smieklu-joga-nopietna-terapija-vai-mode-divainiem>);
- 2018. gadā smieklu jogas nodarbības tiek piedāvātas daudzviet Latvijā: biedrība “RADI2005” organizēja 1. jūnijā kursu “Smieklu joga” (<https://www.radugamira.org/ne/action?id=237>); biedrība “Zināšanu Zikurāts” organizēja I. Pīrāgas vadīto smieklu jogas terapiju (<https://www.bezrindas.lv/lv/ivonna-pirags-smieklu-jogas-terapija-1/4803/31065>); Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs un Kuldīgas novada sporta skola 14.04.2018 pasākuma “Ģimenes veselības diena” ietvaros piedāvāja smieklu jogas nodarbības smieklu jogas līderes A. Inapšas vadībā (<https://www.facebook.com/kuldigalv/posts/1145487618927475/>); Siguldas novada pašvaldība pasākuma “Veselības un sporta nedēļa, 24.-30. septembris” ietvaros 28.09.2018 piedāvāja smieklu jogas nodarbības smieklu jogas līdera E. Daudiša vadībā (<https://www.sigulda.lv/public/lat/jaunumi/16054/>);
- jogas skolotāja S. Dubrova ir norādījusi informāciju, kādus jogas veidus viņa piedāvā. Starp vairākiem jogas veidiem ir nosaukta joga bērniem, grūtniecēm un Kundalinī joga, kā arī smieklu joga (<http://registr.yogi.lv/lv/jogas-skolotaji/80/>). Šāds piemērs uzskatāmi apliecina, ka apzīmējums **Smieklu Joga** netiek uztverts kā preču zīme;

2.6. iepriekš minētā informācija apliecina, ka preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) attiecībā uz pieteiktajiem 41. klases pakalpojumiem – tostarp sporta pasākumu rīkošanu, apmācību, treneru pakalpojumiem un konsultācijām šajās jomās ir vērtējama kā zīme, kuru veido aprakstoša rakstura apzīmējums, kas kļuvis vispārpieņemts godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās (LPZ 6.panta pirmās daļas 3. un 4. punkta noteikumi). Arī pārējās zīmes pieteikumā ietvertās 9., 16., 25. un 28. klases preces var būt paredzētas jogas, tostarp smieklu jogas nodarbībām vai šo nodarbību popularizēšanai. Turklāt, ievērojot zīmes pieteicēja lūgumu, Patentu valde ierobežoja pieteiktās zīmes 9. klases preču sarakstu, proti, svītrojot no tā preces “datoru programmatūra”, savukārt pārējo 9. klases preču sakarā tika ietverta norāde, ka tās visas paredzētas izmantošanai saistībā ar jogu. Nav šaubu, ka attiecīgie patērētāji, kas interesējas par jogu, apzīmējumu **Smieklu Joga** attiecībā uz pieteikumā ietvertajām precēm un pakalpojumiem uztvers kā aprakstoša rakstura norādi par preču un pakalpojumu veidu un nolūku. Līdz ar to apzīmējumam **Smieklu Joga** patērētāju uztverē trūkst preču zīmei nepieciešamās atšķirtspējas, proti, spējas iezīmēt (identificēt) vienu konkrētu uzņēmumu vai fizisku personu, kas ir galvenais preču zīmes uzdevums.

3. Apelācijas iesniedzēja pārstāve apelācijas iesniegumā, papildu paskaidrojumos un paskaidrojumos Apelācijas padomes sēdes gaitā Patentu valdes lēmuma pamatojumiem nepiekrīt, pretstatot tiem šādus argumentus:

3.1. “Smieklu jogas” starptautiski atpazīstamais nosaukums izcelsmes valstī ir “Hasya Yoga”. Dažādās valstīs līdztekus minētajam starptautiskajam nosaukumam tiek lietoti arī attiecīgi tulkojumi, kas Latvijā ir reģistrācijai pieteiktais apzīmējums **Smieklu Joga**;

3.2. Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā “Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi” (2007/2008) ir skaidrots, ka gadījumos, kad preču zīmei atšķirtspēja nepiemīt, jo tā nosauc vai raksturo preču vai pakalpojumu veidu vai citas īpašības, vai arī tā kļuvusi par sugasvārdu – vispārpieņemtu apzīmējumu, pastāv gadījumi, kad attiecīgais vispārīgais, preces vai pakalpojumus, vai to īpašības aprakstošais apzīmējums konkrētajā lietojumā patērētāju uztverē ieguvis tā saukto sekundāro nozīmi, proti, tas vairāk tiek saistīts ar attiecīgā komersanta precēm vai pakalpojumiem, nevis uztverams ar šā apzīmējuma parasto – sugasvārda – nozīmi;

3.3. arī šajā lietā uz vārdisko zīmi **Smieklu Joga** attiecināmi LPZ 6. panta trešās daļas noteikumi, kas paredz, ka preču zīmes reģistrāciju nevar atteikt uz šā panta pirmās daļas 2., 3. vai 4. punkta noteikumu pamata, ja zīmes lietošanas dēļ tā Latvijas attiecīgo patērētāju uztverē ieguvusi atšķirtspēju attiecībā uz reģistrācijai pieteiktajām precēm un pakalpojumiem. Aktīvas un mērķtiecīgas lietošanas rezultātā vārdiskā preču zīme **Smieklu Joga** ir ieguvusi atšķirtspēju, un patērētāji to uztver un asociē ar zīmes pieteicēja Artūra Laimīgā sniegtajiem pakalpojumiem un piedāvātajām precēm. To apliecina šādi fakti un pierādījumi, tostarp materiāli, kas jau tika iesniegti Patentu valdē 05.04.2019, kad zīmes pieteicēja pārstāve iesniedza atbildi uz Patentu valdes 07.01.2019 pieprasījumu:

3.3.1. zīmes pieteicējs 17.02.2015 reģistrēja Uzņēmumu reģistrā uzņēmēj sabiedrību SIA "SMIEKLU JOGA", kurā A. Laimīgais ir valdes loceklis un ar kuras starpniecību tiek sniegti attiecīgie pakalpojumi un piedāvātas attiecīgās preces. Zīmes pieteicējs ir apguvis smieklu jogas praksi Indijā pie šīs metodes pamatlicēja – indiešu ārsta Madana Katarija (*Madan Kataria*), kurš to aizsāka praktizēt 1995. gadā, apvienojot jogas dziļo elpošanu ar īpašiem, smieklus izraisošiem vingrojumiem. Patlaban ar šo metodi cilvēki nodarbojas jau vairāk nekā 100 pasaules valstīs;

3.3.2. ar preču zīmi **Smieklu Joga** tiek piedāvātas gan "Smieklu Jogas" nodarbības, gan "Smieklu Jogas" līderu apmācības. "Smieklu Jogas" līderu apmācību programma ir licencēta Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentā (*iesniegta kopija no licences Nr. DIKS-17-319-ail, kas 11.10.2017 izsniegta uzņēmēj sabiedrībai SIA "SMIEKLU JOGA" par pieaugušo neformālās izglītības programmas "Smieklu jogas līderu apmācība" īstenošanu*). Pēc līderu apmācības tiek izsniegta "Smieklu Jogas Līdera Apmācība", kas ļauj personai patstāvīgi vadīt "Smieklu Jogas" nodarbības (*iesniegta izdrukā ar minēto apliecības paraugu*). Apmācību saņēmējiem līderiem tiek izsniegta "Smieklu Jogas" rokasgrāmata, kurā aprakstīta "Smieklu Jogas" prakses rašanās vēsture, būtība, nodarbības gaita soli pa solim, kā arī "Smieklu Jogas" līdera loma (*iesniegta Interneta izdrukā no pieteicēja profila sociālajā tīklā "Facebook" ar minētas rokasgrāmatas attēlu*). Preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicējs ir apmācījis vairāk nekā 100 cilvēkus, kas ir kļuvuši par veiksmīgiem "Smieklu jogas" nodarbību instruktoriem;

3.3.3. tieši preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicēja darbības rezultātā smiešanās prakse jogas nodarbību laikā ir ieviesta un tiek praktizēta Latvijā. Kopš 2015. gada "Smieklu Jogas" nodarbības ir vadītas daudzos uzņēmumos un pašvaldības iestādēs: Limbažu novada pašvaldībai, Siguldas novada domei, SIA "EKO FORTE", SIA "AKĀCIJA E.V.", SIA "AMPLEXOR LATVIA", SIA "EMOTION INDUSTRY", "ERGO Life Insurance SE" Latvijas filiālei, biedrībai "Es varu visu", SIA "EVENTMANIA", SIA "FS CONSULTING", Jelgavas novada pašvaldībai, Jūrmalas pilsētas domei, Ķeguma novada pašvaldībai, AS "Latvenergo", SIA "MMS COMMUNIC. LATVIA", SIA "MOMS", "Montesori gaismas dārzam", SIA "Pareiza ķīmija", "Pulmonālās hipertensijas biedrībai", biedrībai "Reāls piedzīvojums", SIA "Riharda Čerkovska aģentūra", SIA "RIMI LATVIA", AS "SWEDBANK";

3.3.4. laika periodā no 2014. gada līdz 2020. gadam pieteiktās preču zīmes **Smieklu Joga** reklāmā un citos zīmes popularitātes veicinošos pasākumos ir ieguldīti finanšu līdzekļi gandrīz 7 tūkst. eiro apmērā. Minētie finanšu izdevumi ieguldīti šādos reklāmas pasākumos:

- no 26.05.2014 līdz 05.01.2020 par reklāmu Internetā sociālajā tīklā "Facebook" (vairāk nekā 2,5 tūkst. eiro apmērā);
- 2015. gada ietvaros veikta samaksa par "Smieklu Jogas" reklāmas video (vairāk nekā 500 eiro apmērā);
- 17.02.2015 veikta samaksa par logo izstrādi;
- 25.04.2017 veikta samaksa par Interneta mājaslapas www.smieklujoga.lv dizaina izstrādi un atjaunošanu;
- 2017. un 2018. gadā veikta samaksa par "Smieklu Jogas" reklāmu (vairāk nekā 700 eiro apmērā);
- 25.07.2018 veikta samaksa par video filmēšanu un montāžu;
- 11.09.2018 veikta samaksa par "Smieklu Jogas" reklāmas video (vairāk nekā 160 eiro apmērā);
- 08.10.2018 veikta samaksa par videomateriālu sagatavošanu (vairāk nekā 200 eiro apmērā);
- 02.05.2019 veikta samaksa par dizaina un apdrukas pakalpojumiem vizītkartēm;
- 2019. gada maijā veikti maksājumi par t-kreklu un džemperu apdruku (vairāk nekā 100 eiro apmērā);
- 05.06.2019 veikta samaksa par marketinga materiālu izstrādi;
- 06.12.2019 veikta samaksa par Interneta mājaslapas www.smieklujoga.lv dizainu un atjaunošanu (*iesniegti rēķini un citi maksājumu dokumenti par minētajiem ieguldījumiem reklāmā*);

departaments ir izsniedzis licenci preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicēja piederošajam uzņēmumam SIA “SMIEKLU JOGA” par pieaugušo neformālās izglītības programmas “Smieklu jogas lideru apmācība” īstenošanu. Kā jau iepriekš tika norādīts, pēc lideru apmācības tiek izsniegta “Smieklu Jogas Līdera Apliecība”, kas ļauj personai patstāvīgi vadīt “Smieklu Jogas” nodarbības, informēt cilvēkus par šo jogas prakses veidu un attiecīgi arī aicināt viņus uz šīm nodarbībām. Tādējādi var šķist, ka “Smieklu jogas” nodarbības tiek piedāvātas daudzviet Latvijā, taču personas, kas šīs nodarbības vada, strādā lielākoties uz SIA “SMIEKLU JOGA” izsniegto apliecību pamata, kuras satur skaidru norādi uz Artūru Laimīgo kā uzņēmuma SIA “SMIEKLU JOGA” valdes priekšsēdētāju un reģistrācijai pieteikto preču zīmi **Smieklu Joga**;

3.7. to, ka nosaukums “Smieklu Joga” un “Smieklu Jogas” nodarbības plašu atpazīstamību patērētāju uztverē ir ieguvušas tieši preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicēja darbības rezultātā, apliecina tas, ka, ievadot Interneta meklētājā “Google” nosaukumu “smieklu joga”, vismaz divās pirmajās lapās atspoguļotie meklēšanas rezultāti ir saistīti ar preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicēju. Tādējādi ir pamats uzskatīt, ka jebkurš, kas interesētos par šo jogas praksi un vēlētos piedalīties “Smieklu Jogas” nodarbībā, tiktu novirzīts uz preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicēja Interneta mājaslapu. Ievērojot visus minētos apstākļus, preču zīme **Smieklu Joga** patērētāju uztverē spēj iezīmēt (identificēt) vienu konkrētu uzņēmumu vai fizisku personu.

4. Papildus preču zīmes **Smieklu Joga** pieteicējs – Artūrs Laimīgais – norāda, ka smiešanās prakses ieviesējs jogas nodarbībās indiešu ārsts Dr. Madans Katarija (*Madan Kataria*) ir izteicis atzinību par viņu kā savu studentu, kurš Latvijā ieviesis “Smieklu Jogu” (*iesniegts video rullītis ar Madana Katarija (Madan Kataria) uzrunu*). Zīmes **Smieklu Joga** pieteicējs arī paskaidro, ka “Smieklu Jogas” metodika ir pielāgota Latvijas patērētājiem, un “Smieklu Jogas” nodarbība sastāv no trīs pamatdaļām: iesildīšanās daļas (“Smieklu Jogas” nodarbības), smieklu meditācijas un kontrolētās relaksācijas. “Smieklu Jogas” būtība ir smieklī, kas tiek apvienoti ar aerobām kustībām un tiek izpildīti apzināti, ar zināmu piepūli, kā vingrinājumi.

5. Par apelācijas iesniedzēja iesniegtajiem apzīmējuma **Smieklu Joga** lietošanas pierādījumiem, Patentu valdes pārstāve ekspertīzes lēmumā un Apelācijas padomes sēdē norādīja:

5.1. starp zīmes lietošanas pierādījumiem nav neviena attiecīga materiāla, kas apliecinātu, ka zīmes pieteicējs pieteikto apzīmējumu **Smieklu Joga** ir lietojis uz precēm – magnētiskajām informācijas vidēm, ieraksta diskiem, kompaktdiskiem, DVD diskiem un citiem digitālajiem datu nesējiem; visas iepriekšminētās preces izmantošanai saistībā ar jogu (9. kl.), papīru un kartonu, grāmatu iesiešanas materiāliem, iespaidprodukciju, fotogrāfijām, rakstāmlietām un biroja piederumiem, mācību un uzskates līdzekļiem, sintētisko materiālu loksnēm, maisiem un maisiņiem iesaiņošanai, iespaidburtiem un klišejiem (16. kl.), apģērbiem, apaviem un galvassegām (25. kl.), spēlēm, rotaļlietām un spēļlietām, videospēļu ierīcēm, vingrošanas un sporta precēm (28. kl.). Līdz ar to zīmes pieteicējs nav pierādījis, ka vārdiskais apzīmējums **Smieklu Joga** ir lietots komercdarbībā attiecībā uz minētajām precēm;

5.2. iesniegtie materiāli pārsvarā attiecas uz 41. klases pakalpojumiem, proti, apmācības un izklaides pakalpojumiem. Izskatot zīmes lietošanas pierādījumus, ir jāvērtē ne vien zīmes lietošanas intensitāte, bet arī zīmes lietošanas ilgums pirms zīmes pieteikuma datuma Patentu valdē (02.08.2018). Tikai dažiem iesniegtajiem materiāliem ir norādīts publicēšanas laiks. Mārketinga aktivitātes pārsvarā veiktas 2015., 2017. un 2018. gadā. Tomēr iesniegtie lietošanas pierādījumi nav pietiekami pārliecinoši, lai varētu atzīt, ka apzīmējums **Smieklu Joga** attiecībā uz audzināšanas, apmācības, izpriecu, sporta un kultūras pasākumu rīkošanu, kā arī individuālo un kolektīvo sporta nodarbību treneru pakalpojumiem un konsultācijām Latvijas patērētāju uztverē tā lietošanas dēļ ir ieguvis atšķirtspēju. Lielākajā daļā materiālu nav konsekvences pieteiktā apzīmējuma **Smieklu Joga** lietojumā, proti, citas personas šo apzīmējumu ir lietojušas kā sugasvārdu jeb atveidojušas aprakstošā veidā – kā noteiktu jogas veidu. To pašu var attiecināt uz paša pieteicēja veidotajiem materiāliem. Turklāt zīmes **Smieklu Joga** pieteicējs paralēli izmanto arī apzīmējumu angļu valodā (“LAUGHTER YOGA”), gan vizuālus papildinājumus figurālo zīmju veidā, piemēram, stilizētu smejošas sejas attēlu vai elementus, kas atbilst jau reģistrētajai preču zīmei **SMIEKLU JOGA LATVIJA** (fig.) (reģ. Nr. M 73 703) (*ekspertīzes lēmumā ietverti attēli, kuros redzams pieteiktā apzīmējuma lietojums angļu valodā vai ar papildu grafiskajiem elementiem*);

5.3. zīmes **Smieklu Joga** pieteicējs ir iesniedzis finanšu dokumentus un informāciju par zīmes popularizēšanai investētajām summām (aptuveni piecu gadu periodā ir ieguldīti vairāk nekā 6 tūkst. eiro). Nevar viennozīmīgi apgalvot, vai apmēram viens tūkstotis eiro gadā ir pietiekams ieguldījums šādas komercdarbības ietvaros, tomēr šķiet, ka šādus izdevumus nevar vērtēt kā lielus;

5.4. kopumā lietas apstākļi iezīmē to, ka, neraugoties uz pieteicēja veiktajām aktivitātēm, nebūtu samērīgi vienai personai nostiprināt īpašuma tiesības uz apzīmējumu, ko citi tirgus dalībnieki uztver un izmanto kā attiecīgo pakalpojumu veida raksturojošu apzīmējumu.

6. Apelācijas iesniedzēja pārstāve Apelācijas padomes sēdē, runājot par zīmes **Smieklu Joga** pieteicēja investētajām summām zīmes reklāmā, norāda, ka, protams, no prakses skaidri neizriet, kādu tieši naudas summu var uzskatīt par pietiekamu. Pārstāve uzsver, ka būtiskāk, ka aktīvas un personalizētas lietošanas rezultātā vārdiskā preču zīme **Smieklu Joga** ir ieguvusi atšķirtspēju, un patērētāji to uztver un asociē tieši ar zīmes pieteicēja sniegtajiem pakalpojumiem un piedāvātajām precēm.

Motīvu daļa

1. No lietas materiāliem var konstatēt, ka apelācija ir iesniegta saskaņā ar LPZ un RIPL paredzēto kārtību, tādējādi nav šķēršļu, lai to izskatītu pēc būtības.

2. Patentu valdes lēmums atteikt preču zīmes **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) reģistrāciju Latvijā ir pamatots ar atsaukšanos uz LPZ 6. panta pirmās daļas 2., 3. un 4. punkta noteikumiem.

LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē apzīmējumus, kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem.

LPZ 6. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē apzīmējumus, kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču vai pakalpojumu veidu, kvalitāti, daudzumu, lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču izgatavošanas vai pakalpojumu sniegšanas laiku vai citas preču vai pakalpojumu īpašības.

LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkts paredz, ka kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus, kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm (vispārīgiem apzīmējumiem), kuras attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem kļuvušas vispārpieņemtas ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās.

3. Lai varētu atzīt, ka preču zīmei piemīt atšķirtspēja, tai ir jāidentificē pieteikto preču izcelsme no viena noteikta uzņēmuma un tādējādi jādod iespēja atšķirt šīs preces no citu uzņēmumu precēm (*skat. Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk - EST; agrāk - Eiropas Kopienu tiesa) prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-53/01, C-54/01, C-55/01, Linde AG, Winward Industries Inc., Rado Uhren AG v Deutsches Patent- und Markenamt [2003], 40. punktu un EST prejudiciālā nolēmuma lietā C-299/99, Koninklijke Philips Electronics NV v Remington Consumer Products Ltd [2002], 35. punktu*). Bez tam preču zīmes atšķirtspēja ir jāvērtē, pirmkārt, attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem un, otrkārt, no attiecīgo preču vai pakalpojumu patērētāju uztveres pozīcijas (*skat. EST prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-53/01, C-54/01, C-55/01, Linde AG, Winward Industries Inc., Rado Uhren AG v Deutsches Patent- und Markenamt [2003], 41.punktu*).

Sabiedrības interesēs ir tas, ka katrai personai ir jābūt brīvai iespējai lietot attiecīgās preces vai pakalpojumus raksturojošus apzīmējumus, tādēļ attiecīgā norma ir vērsta uz to, lai izslēgtu iespēju, ka kāda atsevišķa persona iegūst tiesības uz šāda rakstura apzīmējumiem preču zīmes reģistrācijas ceļā (*skat. EST prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-108/97 un C-109/97, Windsurfing Chiemsee Produktions- und Vertriebs GmbH (WSC) v Boots- und Segelzubehör Walter Huber, Franz Attenberger [1999] (Chiemsee), 25. punktu*).

4. Vārdiskā preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) ir pieteikta 9., 16., 25. un 28. klases precēm un 41. klases pakalpojumiem. Kas attiecas uz 9. klases precēm (dažādi digitālie datu nesēji, piem., DVD diski un kompaktdiski) tās visas paredzētas izmantošanai saistībā ar jogu. Līdz ar to, visticamāk, šādas preces varētu iegādāties vai ar tām nonākt saskarē personas, kuras nodarbojas ar jogu vai interesējas par jogu. Kaut arī joga nav pielīdzināma tādām ierastām fiziskajām aktivitātēm kā skriešana vai aerobika,

visticamāk, ar to var nodarboties plašs patērētāju loks. Arī pārējās preces, piemēram, iespaidprodukcija (16. kl.), apģērbi (25. kl.), vingrošanas un sporta preces (28. kl.), kā arī pakalpojumi, piemēram, izpriecās un individuālo un kolektīvo sporta nodarbību treneru pakalpojumi un konsultācijas (41. kl.), ir paredzēti plašam patērētāju lokam, ar kuriem saskarē kā to pircējs vai lietotājs var nonākt jebkurš Latvijas vidusmēra patērētājs, neizslēdzot arī profesionāļus, kuri strādā attiecīgajās jomās. Latvijas vidusmēra patērētājs ir labi informēts, uzmanīgs un apdomīgs un pārvalda latviešu un zināmā mērā arī krievu un angļu valodas. Tas pats attiecas arī uz profesionāli, tikai ar piebildi, ka viņa zināšanas konkrētajā jomā ir padziļinātas.

5. Tātad šajā lietā ir jānovērtē, kā apzīmējumu “Smieklu Joga” saistībā ar minētajām precēm un pakalpojumiem uztver attiecīgie patērētāji.

6. Apelācijas padome secina, ka apzīmējumu “Smieklu Joga” var izmantot un arī izmanto komercdarbībā, lai apzīmētu jogas veidu, proti:

6.1. jēdzienam “joga” (*sanskrit. yōga – saistījums, koncentrēšanās*) atkarībā no ideoloģijas ir vairāki skaidrojumi. Populārzinātniski uzziņas avoti jogu skaidro, ka tā ir cilvēka psihi un organisma fizioloģisko procesu vadīšanas un pilnveidošanas teorija, metode un prakse, kuras mērķis ir sasniegt augstākos psihiskos stāvokļus. Joga arī tiek skaidrota, ka tā ir viena no sešām indiešu tradicionālajām filozofijas sistēmām, kas par cilvēka dzīves galveno mērķi uzskata psihi pilnīgu atbrīvošanos no materiālās esamības (*skat. Ilustrētā svešvārdu vārdnīca, “Avots”, 2005, 325.lpp.*). Jogas lietpratēji vienkāršoti norāda, ka jogas vingrojumi bez jogas izpratnes garīgā līmenī ir vienkārša vingrošana vai atpūta (*skat. <http://www.satvajoga.lv/kas-ir-joga/>*). Arī Latvijā meditatīvās vingrošanas iespējas ir populāras. Aplūkojot vien Internetā pieejamo informāciju, ir jāsecina, ka Latvijā jogas nodarbību piedāvājums ir plašs, tostarp publikāciju skaits Internetā par jogu ir ievērojams (Interneta meklētājā “Google”, ievadot apzīmējumu “joga”, tiek atlasīti vairāk nekā 84 milj. rezultātu). Līdz ar to nav šaubu, ka lielākā daļa attiecīgo Latvijas patērētāju apzīmējumu “joga” uztvers nevis kā kāda komersanta preču zīmi, bet kā vispārīgu metodes un prakses apzīmējumu, kuru lieto cilvēka fiziskā, emocionālā un garīgā līdzsvara atjaunošanai vai cilvēku apmācīšanai;

6.2. Patentu valdes ekspertīzes lēmumā ir minēts, ka jogai ir vairāki virzieni, kā arī daudz dažādu stilu un skolu. Starp klasiskās jogas atzariem minama Hatha joga, Radža joga, Karma joga, Bhakti joga un Jnana joga. Katrs no šiem jogas veidiem rod ceļu uz cilvēka pilnveidošanu (*skat. <http://www.davajoga.lv/joga/>*). Arī citi Interneta avoti norāda uz jogas veidu daudzveidību, piem., minot šādus veidus: Anasura joga, Aštanga joga, Bikram joga, Hatha joga, Ajengāra joga, Kripalu joga, Spēka joga (*skat. <http://www.satvajoga.lv/jogas-veidi/>*). Kā tas izriet no Patentu valdes ekspertīzes lēmumā norādītajiem materiāliem, pastāv arī tāds jogas veids kā Hasya joga (*sanskrit. hAsya – smieklis, smiešanās; skat. Sanskrit Dictionary <https://www.spokensanskrit.org/>*), kas ir orientēta uz elpošanas un smieklu vingrinājumiem. Zināma patērētāju daļa, proti, tie, kuri nodarbojas ar Hasya joga vai interesējās par to, izmanto šīs jogas tulkojumu, – latviešu valodā tiek izmantots apzīmējums “smieklu joga”, angļu valodā – “laughter yoga” (arī “laughing yoga”) un krievu valodā – “йога смеха” (*piem., skat. https://www.sievietespasaule.lv/smieklu_joga, <https://www.yogajournal.com/lifestyle/laughter-cure> un <https://yogamir.ru/yoga-smexa>*). Minētajās Interneta vietnēs un citās publikācijās ir redzams, ka apzīmējums gan sanskritā (Hasya joga), gan apzīmējums attiecīgajās valodās, tostarp latviešu (smieklu joga), tiek izmantots viens otram blakus, vienu no variantiem ietverot iekavās (piemēram, smieklu joga (Hasya joga) un otrādi), bieži ar paskaidrojuma saikli “jeb”, kas vismaz latviešu valodā tiek izmantots, lai saistītu divus vienādas nozīmes vārdus vai vārdu savienojumus (rakstos krievu valodā ir izmantots saiklis “или” (latviski – “jeb”), savukārt publikācijās angļu valodā reizumis ir izmantots teksts “also known as” (latviski – “arī zināms kā”)). Tā, piemēram, Interneta portālā “Sievietes Pasaule” L. Rozentāle 01.04.2010 publikācijā “Ja proti smieties, proti dzīvot!” ir norādījusi: “[.] pasaulē radušās un daudzās valstīs diezgan populāras ir smieklu terapijas. Tām ir dažādi veidi, lielākoties tās praktizē psihiatri un citi garīgās veselības ārsti. Ļoti populāra ir arī smieklu joga jeb *hasya yoga*, kas orientēta uz elpošanas un vienkāršiem smieklu vingrinājumiem” (*skat. https://www.sievietespasaule.lv/smieklu_joga*). Apelācijas padome uzskata, ka šāds lietojums nostiprina patērētāju uztveri, ka runa ir par vienu un to pašu jogas veidu, tikai dažādās valodās;

6.3. Apelācijas padome secina, ka vienā daļā lietā iesniegto publikāciju ir vispārīgi skaidrota smieklu nozīme un ietekme uz cilvēka veselību, kā arī raksturota smieklu jogas būtība, metodika un prakse. Savukārt otru daļu veido tādi raksti, kuros to autori norāda, ka par smieklu jogas pamatlicējiem ir uzskatāmi indiešu ārsts Madans Katarija (*Madan Kataria*) un viņa sieva Maduri Katarija (*Madhuri Kataria*), kuri kopš 1995. gada savās jogas nodarbībās iekļāva smiešanās praksi, kuras apzīmēšanai tiek izmantots apzīmējums angļu valodā “Laughter Yoga” (“laughter” - latviski “smieklis; smiešanās”). Madana Katarijas (*Madan Kataria*) Interneta mājaslapā ir norādīts, ka pašlaik ir vairāk nekā 20 tūkst. smiešanās klubu vismaz 110 pasaules valstīs, un “Laughter Yoga” ir jogas nodarbība, kurā tiek apvienota jogas prakse ar noteikta veida elpošanas vingrinājumiem, kuru pamatelements ir smiešanās bez iemesla (*skat. <https://laughteryoga.org/>*). Arī apelācijas iesniedzējs – Artūrs Laimīgais – ir apguvis jogu ar smiešanos pie Madana Katarija (*Madan Kataria*);

6.4. Apelācijas padome uzskata, ka, iespējams, Madana Katarijas (*Madan Kataria*) un viņa sievas darbības rezultātā attiecīgais jogas veids ir kļuvis populārs daudzās pasaules valstīs. Tajā pašā laikā nevar nenorādīt, ka smieklu ietekme uz cilvēku jau iepriekš (pirms 1995. gada) ir bijusi apzināta, tostarp smieklu terapijas veidā (piem., ASV žurnālists un profesors *Norman Cousins* 20.gs. sešdesmitajos gados nāca klajā ar saviem atzinumiem par smieklu labvēlīgo ietekmi uz cilvēka imūnsistēmu un sāpju mazināšanu). Arī 20.gs. septiņdesmitajos gados indietis *Shri Baheti* nodibināja smiešanās klubu “Hasyam”, kurš joprojām turpina savu darbību (*skat. <http://hasyam.org/founder/>*). Neraugoties uz faktiem, kurš pirmais bija uzsācis nodarboties ar attiecīgo jogas veidu vai tai līdzīgu praksi, Apelācijas padome šajā lietā par būtiskāku uzskata to, ka izmantotie jogas prakses apzīmējumi, vai tas būtu angļu valodā lietotais apzīmējums “Laughter Yoga” vai apelācijas iesniedzēja pieteiktā preču zīme **Smieklu Joga**, nav apveltīti ar iztēli un ir indierenti. Piedāvājot jogas vingrinājumus apvienojumā ar smieklu un nodēvējot attiecīgo metodiku un praksi jēdzienos, kas raksturo šīs nodarbes esenci jeb būtību, proti, ka ir runa par “smieklu” vai “smiešanos” un “jogu”, var nešaubīgi apgalvot, ka šādi apzīmējumi ir ļoti vienkārši. Apzīmējums “Smieklu Joga” ļauj viegli uztvert tā saturu un pieņemt, ka runa ir par kādu jogas veidu, kurš būs saistīts ar smieklu, smiešanos;

6.5. to, ka jau pirms preču zīmes **Smieklu Joga** pieteikuma datuma (02.08.2018) un pēc tā attiecīgie patērētāji (vismaz tie, kuri nodarbojas ar jogu vai citiem meditatīvās vingrošanas veidiem, vai interesējas par šīm nodarbēm) apzīmējumu “Smieklu Joga” uztver kā noteiktu jogas veidu, apliecina virkne publikāciju – gan Patentu valdes ekspertīzes lēmumā norādītie publikāciju piemēri, gan arī citi Internetā pieejamie raksti, piemēram:

- Interneta portālā “Sievietes Pasaule” 01.04.2010 publicēts raksts “Ja proti smieties, proti dzīvot!” ir minēts, ka populāra ir arī smieklu joga jeb *hasya yoga*, kas orientēta uz elpošanas un vienkāršiem smieklu vingrinājumiem” (*skat. https://www.sievietespasaule.lv/smieklu_joga/*);
- Interneta portālā “jauns.lv” 20.03.2012 publicēts raksts “Testējam jaunāko modes kliezdienu – smieklu jogu”, kurā raksta autore dodas uz smieklu jogas nodarbību un apraksta savu pieredzi, tostarp intervē smieklu jogas instruktori A. Sezanovu (*skat. <https://jauns.lv/raksts/sievietem/162284-testejam-jaunako-modes-kliezdienu-smieklu-jogu/>*);
- Interneta memuāros 12.10.2012 kāda sieviete dalās savā pieredzē, norādot, ka, apmeklējot Itālijā Madana Katarijas (*Madan Kataria*) smieklu jogas treneru apmācības, ieguvusi attiecīgu sertifikātu (*skat. <https://bellasardinija.com/2012/10/12/smieklu-joga/>*);
- Interneta portālā “TVNET” 21.02.2013 publicēts raksts “Smieklu joga pret stresu”, kurā minēts, ka šis interesantais jogas veids kļuvis gluži par tautas sportu Venecuēlā (*skat. <https://www.tvnet.lv/5484878/smieklu-joga-pret-stresu/>*);
- “Lielais Dzintars” 28.10.2019 publicējis ziņu, ka Liepājā norisināsies garīgās veselības nedēļa, kuras ietvaros smieklu jogas nodarbības vadīs A. Laimīgais (apelācijas iesniedzējs) (*skat. <http://lielaisdzintars.lv/aktualitates/liepaja-norisinaties-garigas-veselibas-nedela/>*);
- arī angļu valodā pieejamos resursos tiek norādīts, ka “laughter yoga is a type of yoga” (latviski – “smieklu joga ir jogas veids” (piem., *skat. <https://www.yogapedia.com/definition/9528/laughter-yoga>*, *https://en.wikipedia.org/wiki/Laughter_yoga* un *<https://www.doyou.com/what-is-laughter-yoga/>*).

7. Līdz ar to Apelācijas padomes ieskatā attiecīgie patērētāji reģistrācijai pieteikto apzīmējumu “Smieklu Joga” saistīs ar konkrētās nodarbes, proti, jogas, veidu. Tātad tas neatbilst preču zīmei izvirzāmām prasībām un ar tā palīdzību nevar atšķirt viena komersanta preces un pakalpojumus no citu komersanta precēm un pakalpojumiem. Šis secinājums ir attiecināms uz visām 9., 16., 25. un 28. klases

precēm un 41. klases pakalpojumiem, kuriem ir pieteikta preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr.-M-18-1298), jo visām precēm un pakalpojumiem var būt saistība ar jogu, tostarp smieklu jogas nodarbībām vai šo nodarbību popularizēšanu. Ir pietiekams pamats uzskatīt, ka meditatīvās vingrošanas jomā un ar to saistīto preču jomā citiem tirgus dalībniekiem ir objektīva nepieciešamība lietot apzīmējumu “smieklu joga” attiecīgo preču un pakalpojumu raksturošanai, tādēļ tam ir jābūt brīvam vispārējai lietošanai. Tādējādi Patentu valdes lēmuma atsaukšanās uz LPZ 6. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem ir pamatota.

8. Vārdiskai preču zīmei, kas apraksta preču vai pakalpojumu īpašības, šī iemesla dēļ neizbēgami nav atšķirtspējas attiecībā uz šīm pašām precēm vai pakalpojumiem (*skat. EST prejudiciālā nolēmuma lietā C-363/99, Koninklijke KPN Nederland NV v Benelux-Merkenbureau [2004] (Postkantoor), 86. punktu*).

Apelācijas padome uzskata, ka nav nozīmes tam apstāklim, ka reģistrācijai pieteiktajā preču zīmē **Smieklu Joga** katrs atsevišķais vārds sākas ar lielo burtu, bet pārējie ir mazie burti. Kaut arī tāds lietojums vizuāli piešķir kaut kādā mērā nozīmīgumu apzīmējumā ietvertajiem vārdiem, tomēr lielo un mazo burtu lietojumam nosaukumā nevar piešķirt tik būtisku nozīmi. Pirmkārt, konkrētais lielo un mazo burtu lietojums nav ļoti neierasts, kā tas varētu būt gadījumā, ja, piemēram, lielie burti būtu ietverti apzīmējuma vidusdaļā. Apelācijas padome ņem vērā, ka patērētāji ir pieraduši, ka komersanti ik pa laikam maina attiecīgās preces iepakojuma vai pakalpojumu raksturojošā apzīmējuma dizainu (tāda rakstura izmaiņas, kas attiecas uz, piemēram, preces, nosaukuma izpildīšanu lielajiem vai mazajiem burtiem, nav retas). Otrkārt, tam, vai apzīmējums ir atveidots lielajiem vai mazajiem burtiem, nav nekādas nozīmes gadījumā, kad reģistrācijai pieteiktā zīme tiks izrunāta, piemēram, reklāmā televīzijā vai radio, kas ir viens no efektīvākajiem preču zīmes pazīstamības veicināšanas pasākumiem.

Ievērojot to, ka apzīmējums “Smieklu Joga” tieši norāda uz attiecīgo preču un pakalpojumu veidu, patērētāji šādu apzīmējumu nevar uztvert kā preču zīmi. Tātad pamatota arī Patentu valdes lēmuma atsaukšanās uz LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem.

9. Patentu valde lēmumā atsaucās arī uz LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkta noteikumiem. Apelācijas padome iepriekš secināja, ka, ievērojot apzīmējuma “Smieklu Joga” semantiku, tas ir uzskatāms par ļoti vienkāršu un būtu vērtējams kā tāds apzīmējums, kurš attiecībā uz jogu jau sākotnēji ir raksturojis tās veidu. Līdz ar to, visticamāk, uz šo gadījumu nevar attiecināt apstākļus, ka Latvijas patērētāji sākotnēji apzīmējumu “Smieklu Joga” uztvēra kā preču zīmi, bet vēlāk tas kļuva par vispārpieņemtu jeb sugasvārdu, jo šādi to sāka lietot citi komersanti savā komercdarbībā. Pretēji varētu būt tad, ja attiecīgais apzīmējums būtu kāds fantāzijas vai vismaz attiecīgajā jomā, šajā gadījumā meditatīvās vingrošanas jomā, suģestīvs vārds (piemēram, “Laimes Joga”), un tad, laikam ejot, kāda daļa sabiedrības uztvertu apzīmējumu “Laimes Joga” kā smieklu jogas sinonīmu un sāktu to lietot vai nu ikdienā, vai savā komercdarbībā. “Klasiski piemēri ir kādreizējās preču zīmes – gramofons, termoss, vazelīns, kuras vairs neviens kā preču zīmes neuztver. [...] Latvijā savulaik par sugasvārdiem atzītas dažās citās valstīs aizsargātas preču zīmes *ASPIRIN* (aspirīns), *LEUKOPLAST* (leikoplasts), kā arī piena konfekšu apzīmējums *GOTIŅA*” (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumu „Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi” (2007./2008.), 19. lpp.*). Apelācijas padomes ieskatā apzīmējums “Smieklu Joga” jau sākotnēji ir bijis indierents un nevarēja sniegt kādu patērētājiem uztveramu papildu informāciju, kā vien to, ka tā ir joga apvienojumā ar smiešanos. Līdz ar to LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkta noteikums visdrīzāk uz izskatāmo apzīmējumu nav attiecināms.

10. Apelācijas iesniedzējs uzskata, ka uz vārdisko zīmi **Smieklu Joga** attiecināmi LPZ 6. panta trešās daļas noteikumi, kas paredz, ka preču zīmes reģistrāciju nevar atteikt uz šā panta pirmās daļas 2., 3. vai 4. punkta noteikumu pamata, ja zīmes lietošanas dēļ tā Latvijas attiecīgo patērētāju uztverē ieguvusi atšķirtspēju attiecībā uz reģistrācijai pieteiktajām precēm un pakalpojumiem.

11. Apelācijas padome uzskata, ka apelācijas iesniedzējs nav pierādījis, ka apzīmējums **Smieklu Joga** attiecībā uz zīmes pieteikumā ietvertajām 9., 16., 25. un 28. klases precēm un 41. klases pakalpojumiem Latvijas patērētāju uztverē tā lietošanas dēļ ir ieguvis atšķirtspēju. Proti:

11.1. kā to jau pareizi ir secinājusi Patentu valde savā lēmumā, apelācijas iesniedzējs vispār nav iesniedzis tādas pierādījumus, kas apliecinātu zīmes **Smieklu Joga** lietojumu uz precēm – magnētiskajām informācijas vidēm, ieraksta diskiem, kompaktdiskiem, DVD diskiem un citiem digitālajiem datu

nesējiem; visas iepriekšminētās preces izmantošanai saistībā ar jogu (9. kl.), papīru un kartonu, grāmatu iesiešanas materiāliem, iespiedprodukciju, fotogrāfijām, rakstāmlietām un biroja piederumiem, mācību un uzskates līdzekļiem, sintētisko materiālu loksneš, maisiem un maisiņiem iesaiņošanai, iespiedburtiem un klišejiem (16. kl.), apģērbiem, apaviem un galvassegām (25. kl.), spēlēm, rotaļlietām un spēļlietām, videospēļu ierīcēm, vingrošanas un sporta precēm (28. kl.). Lietā iesniegtie attēli ar T-krekliem un džemperiem, kuriem uzdrukāts uzraksts “SMIEKLU JOGA” un citi grafiskie elementi, vien uzskatāmi par apelācijas iesniedzēja sniegto apmācību pakalpojumu popularizējošiem materiāliem. Arī pats apelācijas iesniedzējs norāda, ka attiecīgos apģērbus izmanto apmācību apguvušie līderi gan vadot nodarbību, gan popularizējot nodarbības. Šāds lietojums nekalpo mērķim, lai iegūtu vai uzturētu vietu tirgū apģērbiem, respektīvi, T-krekls ar uzdrukātu konkrētu preču zīmi norāda nevis šo preču izgatavotāju (piegādātāju tirgum), bet gan ir uzdrukātās preču zīmes reklāmas materiāls citiem. Protams, komersants var iegādāties attiecīgos izstrādājumus, lai pēc tam tos realizētu tālāk kā savus, taču lietā nav tādu pierādījumu, ka šos konkrētos apģērbus patērētāji vispār var iegādāties. Līdzīgi apsvērumi ir attiecināmi uz apelācijas iesniedzēja piedāvātajām rokasgrāmatām jogas līderiem. Iespiedprodukcija ir prece tikai no tāda uzņēmuma, kas to poligrāfiski izgatavo, izdod vai iespiež pēc citu firmu vai personu pasūtījumiem, nevis tāda, kas to izmanto savām vajadzībām;

11.2. iesniegtie materiāli pārsvarā attiecas uz apmācības un izklaides pakalpojumiem (41. kl.). Apelācijas padome neapšaubā ieguldītās apelācijas iesniedzēja pūles, popularizējot noteikto jogas veidu. Nav noliedzams, ka laika periodā no 2015. gada un joprojām Artūrs Laimīgais mērķtiecīgi un uzcītīgi ir veicinājis, lai sabiedrība uzzinātu par konkrēto jogas veidu, proti, smieklu jogu. To apliecina gan viņa sniegtās intervijas dažādos plašsaziņas līdzekļos, pat televīzijā, gan dalība dažādos publiskos pasākumos (festivālos). Apelācijas iesniedzējs tostarp ir apmācījis attiecīgās jogas instruktorus (smieklu jogas līderus), vadījis smieklu jogas nodarbības daudziem interesentiem – lielākiem vai mazākiem uzņēmumu vai pilsētu pašvaldību darbiniekiem, kā arī ieguldījis finanšu līdzekļus savas darbības popularizēšanai. Tajā pašā laikā ir jāpiekrīt Patentu valdes viedoklim, ka attiecīgās aktivitātes un finanšu ieguldījumi vairāk nekā 5 gadu periodā nav arī tik lieli un drīzāk atbilst sekmīgai uzņēmējdarbībai;

11.3. taču Apelācijas padome uzskata, ka šajā gadījumā būtiskāki ir citi apstākļi. Viens no tiem ir tas, ka lielākajā daļā materiālu nav konsekvences pieteiktā apzīmējuma “Smieklu Joga” lietojumā. Vienā un tajā pašā publikācijā tiek izmantoti apzīmējumi “Smieklu Joga”, “Smieklu joga” un “smieklu joga”, turklāt atbilstoši latviešu valodas gramatikai arī noteiktos locījumos (preču zīmi atveido parasti tādu, kāda tā ir). Tātad vienā un tajā pašā rakstā apzīmējuma lietojums atbilst pieteiktajai preču zīmei, bet turpat tas tiek lietots aprakstošā nozīmē (*piemēram, skat. <https://www.prakse.lv/enterprise/profile/3132/sia-smieklu-joga>, <http://pertipo.lv/lv/raksti01/smieklu-jogas-lideru-apmacibas/>, “Vakara Ziņas” (16.02.2018) rakstā “Smieklu jogas pārņemtā ģimenīte – Artūrs un Brenda Laimīgie”, “Ievas Veselība” (2018) rakstā “Smieklu joga – labākās zāles!”, portālā “nra.lv” (26.08.2015) rakstā “Festivāls dvēseles mieram un labsajūtai”). Savukārt daļā materiālu ir izmantota arī figurālā preču zīme **SMIEKLU JOGA LATVIJA** (fig.) (reģ. Nr. M 73 703), kura ietver spilgtu grafiku un kuru jau apelācijas iesniedzējs ir reģistrējis kā preču zīmi. Tomēr visizšķirošākais apsvērumis ir tas, ka minēto publikāciju saturs galvenokārt skaidro un raksturo konkrēto jogas veidu, bet nevis skaidri iezīmē apzīmējumu **Smieklu Joga** kā preču zīmi. Apelācijas padomes ieskatā diezin vai apzīmējums, kurš nosauc jogas veidu, vispār var iegūt spēju atšķirt viena komersanta preces vai pakalpojumus no citu komersantu precēm vai pakalpojumiem;*

11.4. arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi” (2007./2008.) ir norādīts, ka pierādījumiem par iegūtu atšķirtspēju jābūt visai pārliecinošiem un reizēm kāda apzīmējuma vispārīgo uztveri nenovērš pat tā ilgstoša izmantošana tirgū saistībā ar konkrēta komersanta precēm vai pakalpojumiem. Šajā apkopojumā arī minēts, ka līdzsvarā jāņem vērā gan konkrētā uzņēmēja, gan citu tirgus dalībnieku, gan arī patērētāju intereses, tikai tad preču zīmes aizsardzība (tās īpašnieka izņēmuma tiesību īstenošana) ir pilnībā attaisnojama (*skat. minētā tiesu prakses apkopojuma 5. un 46. lpp.*);

11.5. Apelācijas padome jau secināja, ka ir pietiekams pamats uzskatīt, ka attiecīgajā komercdarbības jomā citiem tirgus dalībniekiem ir objektīva nepieciešamība lietot šādu apzīmējumu attiecīgo preču un pakalpojumu raksturošanai, tādēļ nav pieļaujama situācija, ka uz šo apzīmējumu tiek iegūtas izņēmuma tiesības preču zīmes reģistrācijas ceļā.

12. Līdz ar to, apsverot visus izskatāmās apelācijas lietas apstākļus kopumā, Apelācijas padome secina, ka Artūra Laimīgā apelācija ir noraidāma un preču zīme **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) ir atzīstama par neregistrējamu Latvijā.

Rezolutīvā daļa

Nemot vērā šā lēmuma aprakstošajā un motīvu daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 93. panta noteikumiem un pamatojoties uz 1999. gada 16. jūnija likuma "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm" (kas šajā lietā piemērojams saskaņā ar 2020. gada 6. februāra Preču zīmju likuma Pārejas noteikumu 2. punktu) 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem, **nolemj**:

1. noraidīt fiziskas personas Artūra LAIMĪGĀ (Latvija) apelāciju par Patentu valdes lēmumu atteikt preču zīmes **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) reģistrāciju Latvijā;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 100. pantā noteiktajā kārtībā izdarīt Preču zīmju reģistrā, kā arī citā Patentu valdes dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **Smieklu Joga** (pieteik. Nr. M-18-1298) reģistrācijas atteikumu Latvijā.

Lietas dalībnieks, kas nepiekrīt šim lēmumam, var triju mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas dienas (Paziņošanas likums, 5. līdz 9. pants) vērsties tiesā saistībā ar šo lēmumu atbilstoši Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98. pantā un Civiltiesprocesa likuma 30.³ nodaļā noteiktajai kārtībai.

Prasības pieteikums iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Personai, kas iesniegusi tiesā prasības pieteikumu, ir pienākums ne vēlāk kā septiņas dienas pēc prasības pieteikuma iesniegšanas informēt par to Apelācijas padomi. Lietas ierosināšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Šis lēmums stājas spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 99. pantā noteiktajā kārtībā.

Lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētāja: /personiskais paraksts/ I. Plūme-Popova

Lietas izskatīšanas sastāva locekļi: /personiskais paraksts/ J. Bērzs

/personiskais paraksts/ I. Bukina